

2

Actions Shape Character

1

Sefer HaHinuch—The 1st 4 Mitzvot

א. מצות פריה ורביה

פְּרַשְׁתָּהּ תּוֹלְדוֹת נח—אין בה מצוה**

ב. מצות מילה

מן פְּרַשְׁתָּהּ וַיִּקְרָא עַד קָאן אין בו מצוה

ג. שלא לאכל גיד הנשה

מקאן עַד סוף ספר גְּבֵרָאשִׁית אין בו מצוה

גשלים ספר גְּבֵרָאשִׁית

פְּרַשְׁתָּהּ "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת" וּפְרַשְׁתָּהּ "וַאֲרָא" אין בהן מצוה

פְּרַשְׁתָּהּ "בֵּא אֵל פְּרַעֲה" יש בה תשע מצוות עשה
ואחת עשירה מצוות לא תעשה

ד. מצות קדוש החדש

Sefer HaHinuch—Table of Contents

יב שלא לאכול מכל דבר שיש בו חמץ
יג שלא נאכיל מן הפסח לישראל מומר
יד שלא נאכיל מן הפסח לגר ולתושב
טו שלא להוציא מבשר הפסח חוצה
טז שלא לשבור עצם מן הפסח
יז שלא יאכל ערל מן הפסח
יח מצות קידוש בכורות בארץ ישראל
יט שלא לאכול חמץ בפסח
כ שלא יראה לנו חמץ בפסח
כא מצות ספור יציאת מצרים
כב מצות פדיון פטר חמור
כג מצות עריפת פטר חמור

בראשית
א מצות פריה ורביה
ב מצות מילה
ג שלא לאכול גיד הנשה
ד בא אל פרעה מצות קידוש החודש
ה מצות שחיטת הפסח
ו מצות אכילת בשר הפסח
ז שלא לאכול הפסח נא ומבושל
ח שלא להותיר מבשר הפסח
ט מצות השבתת החמץ
י מצות אכילת מצה
יא שלא ימצא חמץ ברשותינו בפסח

שׂאֵם יֹאמְרוּ
אֲמוֹת הָעוֹלָם
לְיִשְׂרָאֵל—
לְסֹטִים אַתֶּם,
שְׂכַבְשֻׁתֵם
אַרְצוֹת שְׂבָעָה גוֹיִם,
הֵם אוֹמְרִים לָהֶם—
כָּל הָאָרֶץ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ
הִיא,
הוּא בְּרָאָהּ
וַיִּתְּנָהּ לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל
בְּעֵינָיו,
בְּרִצּוֹנוֹ וַתִּתֵּן לָהֶם
וּבְרִצּוֹנוֹ נִטְלָה מֵהֶם
וַיִּתְּנָהּ לָנוּ;
For if the nations of the world should say to Israel:
"You are robbers, because you have seized by force the lands of the seven nations" [of Ca-naan], they [Israel] could say to them, "The entire world belongs to the Holy One, Blessed Be He, He created it and gave it to whom-ever it was right in his eyes. Of His own will He gave it to them and of His own will He took it from them and gave it to us." (Yalkut, Ex. 12.2).

2 1. In the beginning

Rabbi Isaac said:

It was not necessary to begin the Torah, [whose main object is to teach commands, mitzvot], with this verse]

but

from "This month shall be unto you" [the beginning of months] (Ex. 12.2),

since this is the first mitzvah [commandment]

that Israel was commanded [to observe].

And what is the reason that it begins with Genesis?

Because of [the verse]

"The power of His works

He hath declared to His people in giving them

the heritage of the nations (Ps. 111.6).

1 וּבְרֵאשִׁית.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק—

לֹא הָיָה צְרִיךְ

לְהַתְחִיל אֶת

הַתּוֹרָה

אֶלָּא

מֵהַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם,

שֶׁהִיא מִצְוָה רֵאשׁוֹנָה

שֶׁנִּצְטַו בָּהּ יִשְׂרָאֵל,

וּמָה טַעַם פֶּתַח

בְּבְרֵאשִׁית?

מִשּׁוּם

כַּח מַעֲשָׂיו

הַגִּיד לְעַמּוֹ

לְתַת לָהֶם

נַחֲלַת גּוֹיִם,

(תְּהִלִּים קי"א):

3

Rashi on
Breishit 1:1

טז. שלא לשבר עצם מן הפסח

שלא לשבר עצם מכל עצמות הפסח, שנאמר:
וְעַצֵּם לֹא-תִשְׁבְּרוּ-בוֹ:

באמרו (מנחות מ"ג ב'): כל מי שיש לו מזונה בפתחו וציצית בכגדו ותפלין בראשו, מבטח לו שלא יחטא, לפי שאלו מצות תמידיות, ונפצל בהן תמיד. לכן אתה ראה גם ראה, מה מלאכתך ועסקך, כי אחריהם תמשיך ואתה לא תמשיכם, ואל יבטיחה יצירה לומר: אחרי היות לבי שלם ותמים באמונת אלהים, מה הפסד יש כי אתענגג לפעמים בפתענוגי אנשים, לשבת בשוקים וברחובות, להתלוצץ עם הלצים, ולדבר צחות, וכיוצא באלו הדברים שאין מביאין עליהן אשמות ונסאות, הלא גם לי לבב כמו הם קטני צבה ממתיניהם, ומדוע ימשיכוני הם אחריהם זאל בני השמר מפניהם, פן תלכד ברשתם, רבים שתו מתוך כך כוס תרעלתם, ואתה את נפשך תציל, ואחר בפתך זה, אל יקשה עליך מצתה רבוי המצות בענין זכירת נסי מצרים, שהם צמוד גדול בתורתנו, כי ברבות צסקינו בהם, נתפצל אל הדבר, כמו שאמרנו. דיני המצוה, כגון שובר עצם ממנו אפילו אחר זמן אכילתו, ודין אם יש כוונת בשר עליו מה דינו, ודין הסחוסים וגידיים הרכים שסופם להתקשות, ויתר פרטיה, מבארים בפסחים (שם ט"ו). ונוהגת בזקרים ונגבות בזמן הפית, ועובר עליה ושבר עצם בפסח טהור, לוקה:

משרשי המצוה, לזכר נסי מצרים כמו שכתבנו באחרות, וגם זה גזע מן השרש הנזכר, שאין קבדו לבני מלכים ויוצאי ארץ לגור העצמות ולשברם ככלבים, לא זאת לעשות ככה, כי אם לעניי העם הרצבים, ועל כן בתחלת בואנו להיות סגלת כל העמים ממלכת פהנים וגוי קדוש, ובכל שנה ושנה באותו הזמן, ראוי לנו לעשות מעשים המראים לנו המעלה הגדולה שצלינו לה באותה שעה, ומתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושים, נקבע בנפשותינו הדבר לעולם, ואל תחשב בני לתפש על דברי ולומר: ולמה יצוה אותנו השם יתברך לעשות כל אלה לזכרון אותו הנס, והלא בזכרון אחד יעלה הדבר במחשבתנו ולא ישכח מפי ורצנו? דע, כי לא מחקמה תתפשני על זה, ומחשבת הנצר ישיאך לרבר כן, ועמה בני, אם בינה שמעה זאת, והטה אונה ושמע, אלמךך להועיל בתורה ובמצות, דע, כי האדם נפצל כפי פעלותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם אם טוב ואם רע, ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יצרה רוחו ונשים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, ובכח מעשיו ימית היצר הרע, כי אחרי הפעלות נמשכים הלבבות, ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצות, אם אולי יצטק תמיד בדברים של דפי, כאלו תאמר דרך משל שהקריחו המלך ומנהו באמנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותה אמנות, ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור, כי ידוע הדבר ואמת שכל האדם נפצל כפי פעלותיו, כמו שאמרנו, ועל כן אמרו חכמים ז"ל: רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, כדי להתפייס בהן כל מחשבותינו ולהיות בהן כל צסקינו והיטיב לנו באחריתנו, כי מתוך הפעלות הטובות אנחנו נפצלים להיות טובים וזוכים לחיי עד, ורמזו ז"ל על זה,